

Asia: VN/25123/2024

Kansallisen ennallistamissuunnitelman ympäristöarviointia koskeva suunnitelma

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto ympäristöministeriölle 27.5.2025 (233/03.01.00/2025)

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/25123/2024

Kansallisen ennallistamissuunnitelman ympäristöarviointia koskeva suunnitelma

Kuntaliitto kiittää ympäristöministeriötä lausuntopyynnöstä ja esittää kantanaan seuraavaa:

Ennallistamissuunnitelman ympäristövaikutusten arvioinnissa on tarpeen huomioida Suomen kuntien erilaisuus ja se, että kaikkia ennallistamisasetuksen vaikutuksia kunnille ei välttämättä vielä ole tunnistettu. Osin tämä johtuu luonnollisesti ennallistamisasetukseen liittyvistä avoimista kysymyksistä yleisesti, mutta kunnilla on myös vaihtelevat resurssit asiaan perehtymiseksi.

Ennallistamissuunnitelmaa laadittaessa ei ole tiedossa tarkasti, mitä kuntia ennallistamisasetuksen kaupunkiympäristöjä koskeva artikla 8 koskee. Tämä vaikeuttaa mahdollisuuksia arvioida ennallistamissuunnitelman vaikutuksia kunnille. Kunnat tarvitsevatkin tietoa erityisesti artikla 8:n mukaisiin kaupun-kiympäristöihin liittyvissä seikoissa, ja erityyppisten kuntien olosuhteet tulee huomioida arvioinneissa laajasti. Vaikka artikla 8 ei vaikuta suoraan kuntien kaavoitukseen, on osana valmistelua ja vaikutusten arviointia perusteltua huomioida, että kunnissa on hyväksyttyjä lainvoimaisia kaavoja, joita ei ole vielä toteutettu. Samoin kunnat tarvitsevat tietoa sekä muiden yksittäisten artikloiden, että kaikkien artikloiden yhteisvaikutuksista toimintaansa.

Kuntaliitto pitää myönteisenä, että ympäristöarvioinnin yhteydessä tuotetaan laadullinen yhteenvedo ennallistamissuunnitelman taloudellisista vaikutuksista. Mikäli mahdollista, taloudellista arviota tulisi pyrkiä kohdentamaan kansallisesta tasosta vähintään maakunnalliselle tasolle tai siinä tulisi arvioida kustannuksia ympäristöominaisuuksiltaan erilaisille kunnille. Samoin mahdolliset usean artiklan velvoitteista aiheutuvat kustannukset tulisi pyrkiä tuomaan esille.

Ennallistamissuunnitelman ympäristöarviointi toteutetaan yhtäaikaaisesti toimenpiteiden suunnittelun ja valinnan kanssa. Kunnille on tarpeen varata riittävä aika perehtyä suunniteltuihin toimenpiteisiin ja esittää niistä kysymyksiä sekä tuoda esille omia näkökulmiaan ennen toimenpiteiden valintaa.

Lisäksi kunnille tulisi järjestää mahdollisuuksia saada tietoa ennallistamis-asetuksen eri artikloiden kuntien toimintaan vaikuttavista toimista sekä siitä, miten artikloiden mukaiset toimet yhteisesti kuntien toimintaan vaikuttavat. Kunnille tulisi myös tarjota vapaaehtoisia mahdollisuuksia ja kannustimia ennallistamissuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Paavilainen Päivi
Kuntaliitto